

۱) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. می‌دانیم $\frac{\bar{x}}{4} = \text{خط فقر}$.

$$50,000,000 > \frac{\bar{x}}{4} \Rightarrow \bar{x} < 100,000,000 \text{ ریال}$$

هیچ‌یک از کارکنان زیر خط فقر نیستند یعنی:

یعنی میانگین درآمد خانوارهای کشور حداکثر ۱۰۰ میلیون ریال است.

دلخواه: $P \equiv T, q \equiv F, r$

۲) گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۱) $(T \Rightarrow F) \Rightarrow r \equiv F \Rightarrow r \equiv T$ (به انتفاء مقدم)

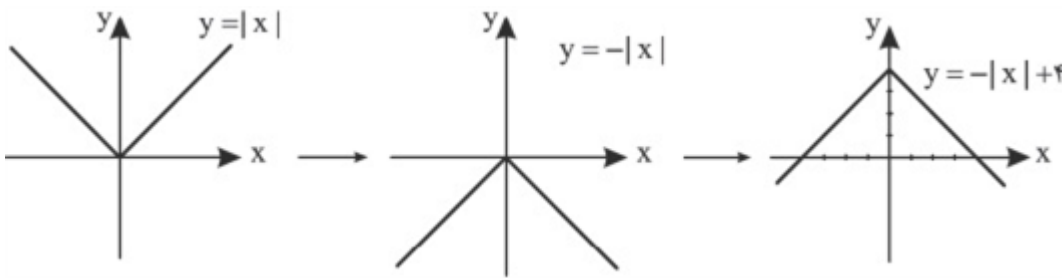
بررسی گزینه‌ها:

$$۲) (r \Rightarrow F) \Rightarrow T \equiv T$$

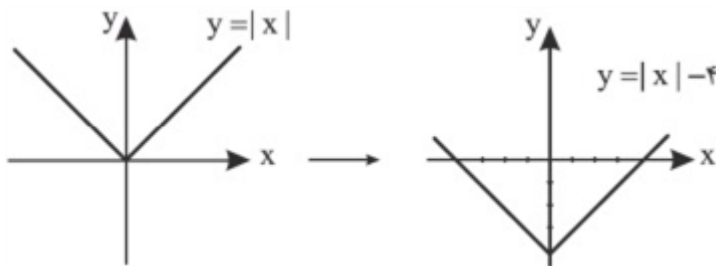
$$۳) (r \Rightarrow T) \Rightarrow F \equiv T \Rightarrow F \equiv F$$

$$۴) (\sim F \Rightarrow \sim T) \Rightarrow \sim r \equiv (T \Rightarrow F) \Rightarrow \sim r \equiv F \Rightarrow \sim r \equiv T \text{ (به انتفاء مقدم)}$$

۳) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نمودار الف:

نمودار ب:

۴) گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

$$f(-2) = \sqrt{|2(-2) - 5|} = \sqrt{|-4 - 5|} = \sqrt{|-9|} = 3$$

$$۲f\left(\frac{1}{2}\right) = 2\sqrt{\left|2\left(\frac{1}{2}\right) - 5\right|} = 2\sqrt{|1 - 5|} = 2\sqrt{4} = 4$$

$$\Rightarrow \frac{f(-2)}{۲f\left(\frac{1}{2}\right)} = \frac{3}{4}$$

۵) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به ضابطه تابع داریم:

$$f(0) = 2$$

$$۲f(5) = 2\sqrt{5}$$

$$f(-2) = (-2)^2 = 4$$

بنابراین:

$$\frac{2\sqrt{5} - (4)}{2} = \frac{2\sqrt{5} - 4}{2} = \sqrt{5} - 2$$

۶

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. می‌دانیم نقیض گزاره‌ی $p \vee q$ به صورت $(\sim p \wedge \sim q)$ می‌باشد. پس گزاره‌ی مرکب ما به صورت زیر است:

۵ فرد نیست و مثبت نیست. $\xrightarrow{\text{نقیض گزاره}}$ عدد ۵ فرد است یا مثبت است.
 $\frac{q}{\text{مثبت است}}$ یا $\frac{p}{\text{فرد است}}$

۵ فرد نیست یعنی ۵ زوج است.

۵ مثبت نیست یعنی ۵ نامثبت است.

پس نقیض کل گزاره به صورت ۵ زوج است و نامثبت است می‌باشد و گزینه‌ی ۲ درست است.

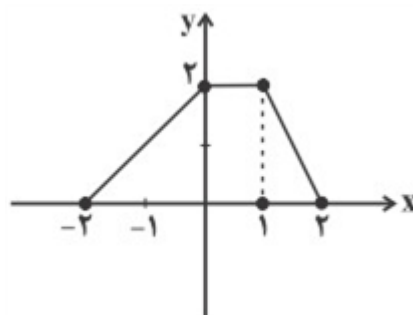
۷

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ابتدا نمودار تابع $f(x)$ را رسم می‌کنیم:

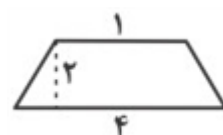
$$f(x) = -2x + 4, 1 < x \leq 2 \Rightarrow \begin{array}{c|c} x & y \\ \hline 1 & 2 \\ \hline 2 & 0 \end{array}$$

تابع ثابت با خروجی $y = 2$ در بازه‌ی مشخص شده $\Rightarrow f(x) = 2, 0 \leq x \leq 1$

$$f(x) = x + 2, -2 \leq x \leq 0 \Rightarrow \begin{array}{c|c} x & y \\ \hline -2 & 0 \\ \hline 0 & 2 \end{array}$$

مساحت محدود به تابع چندضابطه‌ی $f(x)$ و محور x ها، یک دوزنقه است. در نتیجه داریم:

$$\text{مساحت دوزنقه} = \frac{\text{ارتفاع} \times (\text{مجموع دو قاعده})}{2} \Rightarrow S_{\text{دوزنقه}} = \frac{(4 + 1) \times 2}{2} = 5$$

۸

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

(۱) نادرست است، به این نوع استدلال مغالطه گفته می‌شود.

(۲) درست است (گزاره‌ی تالی $\sim q$ پس نتیجه‌گیری هم $\sim q$ است).

(۳) درست است.

(۴) درست است (گزاره‌ی عاطفی خاصیت جابه‌جایی دارد).

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۹

g تابعی ثابت است:

$$g(x) = c \Rightarrow g(-1) = g(4) = c$$

$$\frac{4}{g(-1)} = 9 \times g(4) \Rightarrow \frac{4}{c} = 9c \Rightarrow 9c^2 = 4 \Rightarrow c^2 = \frac{4}{9} \Rightarrow c = \pm \frac{2}{3}$$

$$g(x) = -\frac{2}{3}$$

از آن جا که در برد g عدد منفی قابل قبول است، پس: $c = -\frac{2}{3}$ و در نتیجه:

$$\frac{2 \times g(-2)}{g(2) - 2} = \frac{2 \times \left(-\frac{2}{3}\right)}{-\frac{2}{3} - 2} = \frac{-\frac{4}{3}}{-\frac{8}{3}} = \frac{1}{2}$$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی (۴) دامنه‌ی مشترک اعداد ۵، ۲ و ۱ هستند که عدد ۱ را حذف می‌کنیم. (مقدار g نباید

۱۰

صفر باشد). بنابراین این گزینه می‌تواند صحیح باشد. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) g باید عدد ۵ را در دامنه داشته باشد.

(۲) به ازای $x = 5$ مقدار $\frac{f}{g}$ باید $\frac{1}{3}$ شود.

(۳) g نباید عدد ۴ را در دامنه داشته باشد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۱۱

$$\begin{cases} 3 \geq 2 \xrightarrow{\text{ضابطه بالایی}} f(3) = 3 + 1 = 4 \\ -1 \leq 0 \xrightarrow{\text{ضابطه پایینی}} f(-1) = 2(-1)^2 + 3(-1) = -1 \\ 0 < \frac{3}{2} < 2 \xrightarrow{\text{ضابطه وسط}} f\left(\frac{3}{2}\right) = 1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(3) + f(-1) + f\left(\frac{3}{2}\right) = 4 - 1 + 1 = 4$$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. حاصل $f(\sqrt{2} - 2)$ را به دست می‌آوریم.

۱۲

$$f(\sqrt{2} - 2) = |\sqrt{2} - 2| - [\sqrt{2} - 2 + 2] = |\sqrt{2} - 2| - [\sqrt{2}]$$

می‌دانیم $\sqrt{2} \approx 1/4$ است، پس $[\sqrt{2}] = 1$ می‌شود.

در ضمن $0 < (\sqrt{2} - 2)$ است، پس $|\sqrt{2} - 2| = -(\sqrt{2} - 2)$ می‌شود.

$$f(\sqrt{2} - 2) = -(\sqrt{2} - 2) - 1 = -\sqrt{2} + 2 - 1 = -\sqrt{2} + 1$$

حاصل $g(-\sqrt{3})$ را به دست می‌آوریم.

$$g(-\sqrt{3}) = \text{sign}(-\sqrt{3}) = -1$$

اکنون حاصل عبارت مورد نظر را تعیین می‌کنیم.

$$f(\sqrt{2} - 2) + g(-\sqrt{3}) = -\sqrt{2} + 1 + (-1) = -\sqrt{2}$$

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

۱۳

(۱) درست است. ترکیب عطفی دو گزاره فقط وقتی دارای ارزش درست است که هر دو گزاره درست باشند و اگر حداقل یکی از دو گزاره نادرست باشد، ارزش ترکیب عطفی آن‌ها نیز نادرست است.

(۲) درست است. ترکیب فصلی دو گزاره فقط وقتی دارای ارزش نادرست است که ارزش هر دو گزاره نادرست باشد و اگر حداقل یکی از دو گزاره درست باشد، ارزش ترکیب فصلی آن‌ها نیز درست است.

می‌دانیم هر گزاره و نقیض همان گزاره، غیر هم‌ارزش هستند. یعنی همواره یکی از آن‌ها درست و دیگری نادرست است. بنابراین با توجه به درست بودن یکی از آن‌ها، ارزش ترکیب فصلی آن‌ها نیز درست می‌باشد. بر این اساس هم‌ارزی مقابل همواره برقرار است.

$$(p \vee \sim p) \equiv T$$

(۳) نادرست است. ترکیب شرطی دو گزاره فقط در حالتی نادرست است که مقدم درست و تالی نادرست باشد. اگر از یک گزاره‌ی نادرست نتیجه‌ای درست گرفته شود، ارزش گزاره‌ی شرطی به انتفای مقدم درست است.

(۴) درست است. اگر دو گزاره هم‌ارزش باشند (هر دو درست یا هر دو نادرست)، ارزش ترکیب دو شرطی آن‌ها درست است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزاره‌ی شرطی $(-3 < -5) \Rightarrow (3 < 4)$ مقدم درست و تالی نادرست است، پس گزاره نادرست است. ارزش گزاره‌ی شرطی سایر گزینه‌ها درست است.

۱۴

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. وقتی گزاره‌ی دوشروطی $q \Leftrightarrow p$ نادرست است، یعنی ارزش دو گزاره p و q مختلف است:

۱۵

$$r \Rightarrow \underbrace{(p \vee q)}_T \equiv r \Rightarrow T$$

و چون در گزاره‌ی شرطی تالی درست می‌باشد، یعنی ارزش کل گزاره درست است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گزاره‌ی عطفی $p \wedge \sim q$ فقط در حالتی می‌تواند درست باشد که هر دو گزاره p و $\sim q$ درست باشند. چون $\sim q$ درست است، پس q نادرست است.

۱۶

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۱۷

$$\begin{aligned} \text{نرخ بیکاری} &= \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{مجموع جمعیت بیکار و شاغل}} \\ &= \frac{5}{20+5} = \frac{5}{25} = \frac{1}{5} = 0.2 \end{aligned}$$

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اگر در ترکیب شرطی دو گزاره $(p \Rightarrow q)$ ، ارزش p نادرست باشد، گزاره‌ی شرطی به انتفای مقدم دارای ارزش درست خواهد بود، پس کافی است ببینیم در کدام موارد p نادرست است.

۱۸

الف) ۶ عددی اول نیست، پس ارزش p نادرست است.

ب) ۱۷ مضرب ۳ نیست، پس ارزش p نادرست است.

ج) ۲۶ زوج است، پس ارزش p درست است.

د) $5 > 2$ ، پس ارزش p درست است.

پس تنها گزاره‌های «الف» و «ب» در خواسته‌ی مسئله صدق می‌کند.

توجه کنید که گزاره‌ی «د» درست است، اما نه به انتفای مقدم/

19

نادرست $x = 1 \Rightarrow 1^2 > 2^1$

$x = 2 \Rightarrow 2^2 > 2^2$ نادرست

$x = 3 \Rightarrow 3^2 > 2^3$ درست

نادرست $x = ۴ \Rightarrow ۴^۲ > ۲^۴$

اگر x عضو اعداد صحیح منفی باشد، $1 < x^2 < 0$ اما $x^2 \geq 1$ خواهد شد. پس به ازای بی شمار عدد صحیح، گزاره‌ی فوق تبدیل به گزاره‌ای درست خواهد شد.

۲۰

$$k^{\gamma} - \delta = \epsilon \Rightarrow k^{\gamma} = \eta \Rightarrow k = \pm 3$$

$$k + v = 1 \Rightarrow k = 3$$

$$k + m = \mathfrak{V} \Rightarrow \mathfrak{V} + m = \mathfrak{V} \Rightarrow m = \mathfrak{V}$$

$$\frac{f(4) + 2}{-(3)^2} = \frac{t}{3} \Rightarrow \frac{4 + 2}{-9} = \frac{t}{3} \Rightarrow \frac{6}{-9} = \frac{t}{3} \Rightarrow 18 = -9t \Rightarrow t = -2$$

21

२२

در سایر ابیات وجود کلماتی مانند «اندر» و «مر» همچنین موضوعات کلی و اساسی ابیات مانند عجزین بودن غم با وجود انسان یا اهمیت علم و طاعت دال بر این است که متعلق به قرن‌های پیش از ۱۰ و ۱۱ هستند.

۲۴

۲۴

م گ ر ن در	سُ خَ نایی	وَ بِ داند	ک ل بست
------------	------------	------------	---------

$$-UU \quad --UU \quad --UU \quad --UU \quad (1)$$

فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

مِ نِ بِي مَا	ی ک با شَم	ک خ رِ دَا	رِ ثُ بَا شَم
---------------	------------	------------	---------------

-- UU -- UU -- UU -- UU (2)

فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

نُ هَرَانِ چَش | م ک بی نن | د س یا هَس | ت س پید

- U U - - U U - - U U - - - U (3)

فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۲۵

گوغ نی مت | دان ک دی گر | دیر دی رف | تدش کاری
-- U - -- U - -- U - -- U - (۱)

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

نَ باید | دِلز دس | ت مر دم | ر بود
- U -- U -- U - U (۲)

فعولن فعولن فعولن فعل

ن می دانم | رُ طب را چا | ش نی چیست
-- U --- U --- U (۳)

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

چ ب هاری | ک گُ لش هم | دَم خار آ | م دِ باشد
-- U U -- U U -- U U -- U U (۴)

فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۲۶

از | خیش | رید | دم | من | بب | ما | ن | تُ | دم | با | خُد
- | - | U | - | - | - | - | U | - | - | - | -
مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این بیت، فاقد مجاز است. تشریح سایر گزینه‌ها: ۲۷

گزینه ۱: «آفتاب» مجاز از «خورشید»

گزینه ۳: «الله اکبر» مجاز از «اذان»

گزینه ۴: «سفال» مجاز از «کوزه‌ی سفالی»

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۲۸

در ابیات ذکر شده، استعاره‌ی مصرحه به کار نرفته است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دو مفهوم اساسی در بیت صورت سؤال وجود دارد: ۱- تسلیم‌بودن در مقابل خواسته‌ی یار ۲- راضی‌بودن ۲۹

شاعر به مرگ، اگر قصد معشوق مردن عاشق باشد.

با توجه به اینکه در صورت سؤال، قرابت دقیق‌تر مدنظر است، بهترین گزینه برای پاسخ گزینه‌ی «۴» است. در مصراع اول این بیت

«راضی‌بودن عاشق به مرگ» و در مصراع دوم «تسلیم‌بودن در مقابل خواسته‌ی معشوق» مطرح شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱»: یار شاعر عاشقان زیادی دارد که همگی جان خود را در راه او فدا کرده‌اند.

گزینه ۲: «۲»: به چیزی جز وصال دوست راضی مشو که چیزی در جهان از این بالاتر نیست.

گزینه ۳: «۳»: شاعر حاضر است هرگونه خون دل و غمی را تجربه کند، اگر خواسته‌ی معشوقش باشد.

۳۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بیت به صورت زیر تقطیع می شود:

شک	رَ	گَ	را	یَد	زِ	تُ	قَر	دا	شَب	کار
کی	بُ	وَ	دا	تَش	بِ	تُ	قَر	دا	شَب	کار
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-

۳۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت صورت سؤال و گزینه های دیگر «غنی بودن از دنیا با داشتن قناعت و ترجیح ندادن آزادگی خود به منت دنیا را کشیدن» است. بیت گزینه ۱ شرح امید دادن به عاشق است. (حافظ! از لطف معشوق ناامید نشو چون در نهایت، آه تو مثل آتشی، خرمن غم را می سوزاند و نابود می کند و غمها از بین می رود و معشوق به تو توجه می کند.)

۳۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پرداختن به «قافیه» زیرمجموعه ی بررسی های ادبی است، نه زبانی. بررسی سایر گزینه ها:

- (۱) کاربرد برخی واژه ها و تعابیر کهن: «دیده» به معنی «چشم»، «فشاندن» به معنی «پاشیدن»، «آشنایی» به معنی «عشق»، «رو» به معنی «جهت و دلیل»، «درآمدن» به معنی «وارد شدن»
- (۲) کاربرد فعل مضارع ساده در معنی مضارع اخباری: فشانم ← می افشانم
- (۴) کاربرد فعل مضارع ساده در معنی ماضی التزامی: در آیی، روم ← دربیایی، بروم

۳۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این گزینه فاقد مجاز است. / کار را بر کسی سخت گرفتن: کنایه از عرصه را بر کسی تنگ کردن و آزار به کسی رساندن. تشریح سایر گزینه ها:

- گزینه ۱: دورباش نیش: اضافه ی تشبیهی، نیش به دورباش تشبیه شده است / نیش و نوش: جناس ناقص
- گزینه ۳: صامت گ: واج آرایی / پرگار گردون: اضافه ی تشبیهی، گردون به پرگار تشبیه شده است.
- گزینه ۴: شاد بودن گل: استعاره ی مکنیه و تشخیص / حرف: مجاز از سخن

۳۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه ها:

- (۱) چهره یاقوت
- (۳) عنان عمر
- (۴) جبین آفتاب

۳۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت ت ؛ روحیه ی عرفانی و اخلاقی به چشم می خورد.

۳۶ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- ب و ج: ویژگی زبانی د: ویژگی ادبی الف و ه: ویژگی فکری

۳۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تقطیع گزینه ی (۲):

عُمَر	گو	یَنَد	دَم	کِ	ضَا	یَع	مِی	کُ	نِی	بَا	خَو	بِ	رَو	یَا
-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
وَا	کِ	مَن	ظَو	رِی	نَ	دَا	رَد	عُمَر	ضَا	یَع	مِی	گُ	ذَا	رَد
-	U	-	-	-	U	-	-	-	-	-	-	U	-	-
فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن		

۳۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱- «صورت داشتن تنهایی» ۲- «آمدن شوق» ۳- «دست در گردن انداختن شوق» ۴- «گردن داشتن حس» ۵- «بازی کردن فکر»، همگی تشخیص هستند.

۳۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

الف) شعر سبک هندی در تک بیت خلاصه می‌شود و در آن، طول و عرض معنا از یک بیت فراتر نمی‌رود.
ب) تکرار قافیه در غزل‌های طولانی سبک هندی امری طبیعی است.
د) تلمیحاتی که در سبک هندی از آن‌ها بهره برده می‌شود، تلمیحاتی رایج و ساده‌اند.

۴۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گ	ر	ا	ی	ب	و	ش	ن	م	ب
U	-	-	U	-	-	-	U	-	U
ن	می	دا	نست	سعد	دی	قد	ر	ای	روز
U	-	-	U	-	-	-	U	-	U
گ	هی	بر	در	بی	در	مال	پ	گر	یم
U	-	-	U	-	-	-	U	-	U
گ	هی	بر	حا	بی	سا	مال	پ	خند	دم
U	-	-	U	-	-	-	U	-	U
مفاعیلن			مفاعیلن			فعولن			

۴۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۱) نعره زدن بلبل و جامه دریدن گل استعاره‌ی مکنیه و تشخیص دارد/ جامه استعاره از گل برگ‌ها/ نعره زدن کنایه از با هیجان خواندن و جامه دریدن کنایه از شکوفایی است.
۲) گوش رسیدن کنایه از شنیدن
۳) رنگین شدن از خون کنایه از جان باختن
۴) تشبیه سهراب چون آتش/ بر دمیدن کنایه از خروشنده‌گی و سرعت

۴۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

بیت مورد نظر و گزینه‌ی (۱) هر دو در وزن «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن» هستند.

با را نِ اَش / گم می رَ وُد / و ز آب رَ ما / تَش می جَ هَد
با بُخ تِ گَا / گویی سِ خَن / سو زِش نِ با / شَد خا م را
- U - - / - U - - / - U - - / - U - -

تشریح سایر گزینه‌ها:

۲) در وزن مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن سروده شده است.

۳) در وزن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن سروده شده است.

۴) در وزن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن سروده شده است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت این گزینه بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است.

شَم سِ ثَب رِی	زِی جَ وَا ثَم	کَر دِ باز
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن
- U -	- - U -	- U -

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: مفتعلن مفتعلن فاعلن

گزینه ۲: مفتعلن مفتعلن فاعلن

گزینه ۳: مفتعلن مفتعلن مفتعلن

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت آخر چهار تشبیه و سایر ابیات هر کدام سه تشبیه دارند.

گزینه ۱: کتاب حُسن (اضافه تشبیهی) / مهر چون ورق ... / مه چون ورق توجه داشته باشید که آمدن «و» عطف در میان «مهر» و «مه» باعث شده دو تشبیه در مصراع دوم شکل بگیرد.

گزینه ۲: یزید عشق (اضافه تشبیهی) / حسین دل (اضافه تشبیهی) / کربلای اندیشه (اضافه تشبیهی)

گزینه ۳: سلیمان روح (اضافه تشبیهی) / هدهد عقل (اضافه تشبیهی) / سبای حروف (اضافه تشبیهی)

گزینه ۴: هامان‌وش. «وش» پسوند شباهت است و تشبیه می‌سازد؛ مانند آنچه که در «پری‌وش» و «ماه‌وش» می‌بینید. / شاعر در مصراع اول «دستور» یعنی «وزیر» را به «نمرود» هم تشبیه کرده است. / در مصراع دوم نیز «دستور» به «فرعون» و «قارون» تشبیه شده است و به همین سبب دو تشبیه هم در این مصراع می‌بینیم.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «خلاق المعانی ثانی» لقب کلیم کاشانی است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم گزینه‌ی (۱): گله‌ی عاشق از غیبت معشوق

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: کمال‌بخشی عشق به وجود عاشق

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تقطیع بیت سؤال:

دَ	مِی	بَا	دَو	اِسْت	دَر	خَلَد	وَت	بَ	هَز	صَد	سَا	ل	دَر	عِش	رَت
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
مَ	نَا	زَا	دِی	نِ	مِی	خَا	هَم	کِ	بَا	یَو	سُف	بَ	زِ	دَا	ثَم
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
	مفاعیلن		مفاعیلن		مفاعیلن		مفاعیلن		مفاعیلن		مفاعیلن		مفاعیلن		مفاعیلن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هر چند شاهان صفوی در ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران نقش بسزایی داشتند، اما کم‌وبیش به زبان

فارسی هم کتاب نوشته و شعر گفته‌اند و به نوعی علاقه نشان داده‌اند. ضمناً مقام شیخی و رهبری طریقت شاهان صفوی و رقابت آنها با شاهان عثمانی و هندی هم باعث توجه آنها به مسائل فرهنگی و از جمله، شعر و شاعری بود.

بیت این گزینه دارای چهار پایه آوایی است و سایر گزینه‌ها سه پایه آوایی دارند.

گزینه (۱): ز دَس تَم بَر / نِ می خِی زَد / کِ یک دَم بی / تْ بِن شی نَم

بِ جُز رو یَت / نِ می خَا هَم / کِ رو یِ هی / چِ کَس بی نَم

گزینه (۲): چِ را چُن لا / لِ خَو ~~نِ~~ دِل / نَ با شَم

کِ با ما نَر / گِ سِ او سَر / گِ را ~~خ~~ گَرَد

گزینه (۳): عَن کِ بو تی / را بِ حِک مَت / دام داد

صَد رِ عا لَم / را دَ رو آ / رام داد

گزینه (۴): تا بِ گِ ری / با ~~خ~~ نَ رِ سَد / دَس تِ مَرگ

دست زِ دا / مَن نَ کُنِی / مَت رَها

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شکل درست عبارت ب و د:

(ب) قالب مثنوی برای ظهور عاطفه، اخلاق و عرفان میدان فراخی پدید آورد.

(د) فیه ما فیه و مجالس سبعة را مولانا گفته و شاگردان نوشته‌اند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی عبارت نادرست:

- غلبه‌ی نظامی گرچه به حضور مستقیم مهاجمان در مناطق جغرافیایی مورد تهاجم منجر می‌شود اما همواره گسترش فرهنگی آن‌ها را به دنبال نمی‌آورد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مشکل عدالتخانه این بود که رفتار عادلانه را به کسانی تحمیل می‌کرد که با معیارهای الهی به قدرت

نرسیده بودند و آن‌ها قدرت را با شمشیر قوم و عشیره یا حمایت‌های دولت‌های استعمارگر به دست آورده بودند؛ عالم به عدالت

نبودند و عمل به عدالت نیز به قدر کافی در شخصیت آن‌ها نهادینه نشده بود.

انقلاب‌های آزادی‌بخش، اغلب با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل می‌گرفتند. اما انقلاب اسلامی ایران یک انقلاب

فراگیر مردمی با مرجعیت و رهبری دینی بود و همه اقشار و گروه‌های جامعه را دربر می‌گرفت.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تعامل عالمان شیعی با قاجار براساس «مقاومت منفی» بود. در مقاومت منفی، حاکمیت پادشاه، ظالمانه

و غیرمشروع دانسته می‌شود و همکاری سیاسی با آن، جز در حدّ و اجبات نظامیه انجام نمی‌شود. تدوین رساله‌های جهادیه نمونه‌ای

از مقاومت منفی می‌باشد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. کشورهای مرکز با سرمایه‌گذاری مشترک و معاهدات بین‌المللی، انتقال ثروت از کشورهای پیرامون به

کشورهای مرکز را آسان می‌کنند.

در صورتی که تقابل شمال و جنوب فعال شود، بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی دیگر بار فعال خواهد شد.

کشورهای مرکز با ثروت به دست آمده از کشورهای پیرامونی، رفاه کارگران و اقشار ضعیف خود را تأمین می‌کنند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. لیبرالیسم اولیه (لیبرالیسم قرن‌های ۱۸ و ۱۹) با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه

استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد. جوامع سوسیالیستی نیز به بهانه عدالت اقتصادی، آزادی دنیوی و معنوی افراد را از بین

بردند.

۵۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تعهد و مسئولیت: فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان ها ایجاد کند تا زمینه

گسترش و تحقق عقاید و ارزش های جهان شمول را فراهم آورد.

عقلانیت: پاسخ به پرسش های جدید و متغیر بشر (مانند بحران های زیست محیطی) مربوط به عقلانیت در سطح دوم است. عدالت: با این ویژگی می توان از تفریق بین جوامع و تباه شدن منابع و امکانات بشر پیشگیری کرد.

۵۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. روشننگری در سده های هفدهم و هجدهم میلادی، بیشتر شکل عقل گرایانه داشت. روشننگری با رویکرد

دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل این که وحی را نمی پذیرد، به دئیسم منجر می شود.

۵۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فرهنگ ژاپن، تداوم تاریخی بالا ولی گستره ی جغرافیایی محدود دارد. فرهنگ اینکاها تداوم تاریخی

محدود و گستره ی جغرافیایی محدود دارد.

فرهنگ اسلام و مسیحیت هم تداوم تاریخی بالا و هم گستره ی جغرافیایی وسیع دارند.

۵۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در فرهنگ معنوی و دینی، آبادی دنیا هدف مستقلی نیست بلکه خود وسیله ای است که در خدمت

اهداف معنوی قرار می گیرد. اگر افرادی که درون فرهنگ دینی زندگی می کنند، دنیا را هدف برتر خود قرار داده باشند، از آشکار کردن آن پرهیز می کنند و رفتار دنیوی خود را توجیه دینی می کنند.

۶۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دیدگاه دوم: گروهی دیگر جهان فرهنگی را مهم تر از جهان ذهنی و تکوینی می دانند. در این دیدگاه،

جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آنهاست و جهان تکوینی ماده ی خامی است که فرهنگ ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می کنند. از این دیدگاه، جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می دهند.

دیدگاه اول: براساس این دیدگاه، جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می شود و جهان طبیعت مهم تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است. ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آنها نظیر علوم طبیعی است. طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند. نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی، ظرفیت ها و قابلیت هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می کند.

۶۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

الف) شناسایی و امکان شناسایی یا عدم امکان شناسایی به حوزه ی روش برمی گردد و هر چه به حوزه ی روش برگردد به این معناست که جزء پرسش های بنیادین معرفت شناسانه است.

ب) وقتی در مورد تغییر یا عدم تغییر هر چیزی در جهان حرف می زنیم به این اشاره داریم که آیا در آن مورد اختیار داریم یا اجبار و این پرسش انسان شناسانه است.

پ) وقتی از وجود داشتن یا نداشتن چیزی در جهان سخن می گوئیم به پرسش های بنیادین هستی شناسانه اشاره داریم.

ت) وقتی از شناخت و روش های آن سخن می گوئیم به پرسش بنیادی معرفت شناسانه اشاره داریم.

۶۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گروهی از افراد که جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود می‌کنند و جهان طبیعت را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می‌دانند، اعتقاد دارند که ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند. طرفداران این دیدگاه، با نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کنند.

۶۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به نمودار صورت سؤال، طرفداران این دیدگاه جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. در این دیدگاه جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آن‌هاست. از این دیدگاه، جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

۶۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شاهزادگان اروپایی به رقابت با قدرت کلیسا پرداختند و در این جهت از حرکت‌های اعتراض‌آمیز کشیشانی حمایت کردند که با قدرت پاپ مخالف بودند. در دوره‌ی رنسانس، فرهنگ غرب برای بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود، به سوی حذف پوشش دینی گام برداشت و به تفسیر غیرتوحیدی فرهنگ یونان و روم باستان بازگشت.

۶۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- جوامع سوسیالیستی با دو مشکل اساسی از بین رفتن آزادی افراد و پیدایش طبقه جدید روبه‌رو هستند.
- کشورهای غربی در نخستین نظریه‌های خود، فروپاشی بلوک شرق را به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا می‌کردند. نظریه‌ی پایان تاریخ فوکویاما همین معنا را القا می‌کرد.
- تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی، نه تنها هویت فرهنگی جوامع غیرغربی را متزلزل می‌گرداند بلکه آشکارا برخلاف ارزش‌های دموکراتیک جهان غرب نیز هست.

۶۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فشار روانی از نوع ارتباط با محیط است و هنگام فشار روانی، افراد، رویدادها و موقعیت‌ها را به صورت‌های مختلف ارزیابی می‌کنند.

۶۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تشریح گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: ادراک	گزینه‌ی «۲»: تصمیم‌گیری	گزینه‌ی «۳»: گزینه‌ی «۳»:
استدلال	گزینه‌ی «۴»: احساس	
ادراک پایه شامل توجه، ادراک و حافظه می‌شود.		

۶۸ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فرضیه پاسخ اولیه‌ی پژوهشگران به مسئله‌های علمی است و پژوهش‌های دانشمندان با نظریه شروع نمی‌شود، بلکه با طرح مسئله شروع می‌شود.

۶۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تشریح موارد نادرست:

- گزینه‌ی «۲»: فرد رویداد را فشارآورتر از توان خود ارزیابی می‌کند.
- گزینه‌ی «۳»: روبه‌رو شدن با تغییر (می‌تواند مثبت باشد یا منفی) باعث فشار روانی می‌شود.
- گزینه‌ی «۴»: فشار روانی به منزله‌ی حذف شرایط جدید نیست بلکه نیاز برای دوباره سازگار شدن با شرایط جدید است.

۷۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تغذیه‌ی سالم از راه‌های غیرمستقیم تأثیر مذهب بر سلامت است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۷۱

رشد هیجانی در دوره کودکی معطوف به سه هیجان ساده ترس، خشم و محبت است. با توجه به رشد آگاهی کودکان از هیجان‌های مختلف و واکنش اطرافیان سه هیجان ساده به هیجان‌های مرکب دیگر مثل احساس پشیمانی، سپاسگزاری و ترحم تعمیم می‌یابد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشریح سایر گزینه‌ها: ۷۲

گزینه ۱: دانشمند برخلاف فرد عادی، منظم و قاعده‌مندی است.

گزینه ۲: به تکرارپذیری اشاره دارد.

گزینه ۳: به تعریف عملیاتی اشاره دارد.

۷۳

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هر چند رشد درک اخلاقی به شکل‌گیری شناخت وابسته است، اما در بسیاری موارد صرف داشتن شناخت به رفتار اخلاقی منجر نمی‌شود. برای اینکه شناخت به اخلاق منتهی شود، شناخت باید به عقاید و باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۷۴

- کودکان قبل از دبستان، هدایای بزرگ کم‌ارزش را بر هدایای کوچک پرارزش ترجیح می‌دهند و این یعنی عوامل ظاهری در پردازش آن‌ها مؤثرتر است و پردازش آن‌ها ادراکی است.
- توانایی‌های زبانی کودک، مربوط به رشد شناختی کودکان می‌شود.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تعریف یک پدیده که به چیستی آن اشاره دارد، نشانگر توصیف آن پدیده است. ۷۵

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. خلاقیت، هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی، باید به نحوی تعریف شوند که قابل اندازه‌گیری باشند. (این ۷۶

مفاهیم در روان‌شناسی باید دارای مقادیر کمی باشند زیرا میزان آن‌ها در افراد مختلف متفاوت است.)

اما سن و جنسیت نیازمند تعریف عملیاتی نیستند، زیرا قابلیت اندازه‌گیری ندارند و در هر پژوهشی، نوع آن‌ها مشخص و ثابت است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۷۷

برای راه افتادن، حرف زدن، خواندن و نوشتن، کودک نیازمند یک آمادگی خاص نهفته است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. چگونگی توصیف هر دانشمند از یک موضوع یا پدیده، تأثیر بسیار زیادی در مواجهه با آن موضوع و ۷۸

بررسی علمی آن دارد.

۷۹

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. حافظه‌ی کاری، نقش مهمی در تفکر دارد و همانند یک تخته سیاه است که ذهن محاسباتش را بر روی آن انجام می‌دهد؛ بنابراین حافظه‌ی کاری دو کارکرد مهم دارد: ۱- مطالبی را که برای مدت کوتاهی لازم داریم، ذخیره می‌کند

(حافظه‌ی کوتاه‌مدت) ۲- فضای کار برای فعالیت جاری ذهن فراهم می‌کند.

رد گزینه‌ی ۱: حافظه‌ی کاری از جهت سلسله مراتب، قبل از حافظه‌ی بلندمدت قرار دارد، بنابراین چگونه ممکن است که نواقص

مرحله‌ی بعد از خود را برطرف کند؟

رد گزینه‌ی ۳: حافظه‌ی کوتاه‌مدت براساس تعریف، بخشی از حافظه‌ی کاری است و معادل کارکرد اول حافظه‌ی کاری است که در

بالا ذکر شد.

رد گزینه‌ی ۴: این حافظه، جایگزین حافظه‌های دیگر نیست.

۸۰

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. منظور از تعریف عملیاتی این است که در روش علمی، متغیر موردنظر باید به صورت عینی و دقیق تعریف شود. تعریف عملیاتی باعث سهولت در اندازه‌گیری می‌شود؛ بنابراین اگر این محقق می‌خواهد مشارکت جمعی را به صورت دقیق اندازه‌گیری کند، در ابتدا باید تعریف عملیاتی دقیقی از مفهوم «مشارکت جمعی» ارائه دهد.

۸۱

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

«أ»: آیا / «لَمْ تَنْظُرُوا»: نگاه نکردید / «إِلَى السَّمَاءِ»: به آسمان / «فَوْقَكُمْ»: در بالای سرتان (سر خود) / «بَنَيْنَا»: آن را بنا کردیم، آن را ساختیم / «بُأَيِّدٍ»: با توانمندی

۸۲

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

ترجمه‌ی کلمات مهم: اِقْرَأْ: بخوان / عَلَّمَ: یاد داد
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) که (— و) / گرامی (گرامی‌ترین: کریم: گرامی) / «و» زائد است.

(۲) «به نام» اضافی است. / گرامی (مانند گزینه‌ی (۱)) / یاد می‌دهد (یاد داد، «عَلَّمَ» ماضی است).

(۳) «اِقْرَأْ: بخوان» ترجمه نشده است. / آفریدگار (پروردگار) / گرامی (مانند گزینه‌ی (۱)) / «خواندن» اضافی است.

۸۳

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

«قَدْ قَدَّمْ»: تقدیم کرده است (رد گزینه‌ی «۲») / «لِيَ الْأُسْتَاذِ»: استاد به من، استاد برای من (رد گزینه‌ی «۱») / «تُعَلِّمَنِي»: به من می‌آموزد، به من یاد می‌دهد (رد گزینه‌ی «۲») / «أَسْتَقْبِحُ» (مضارع باب استفعال): زشت (ناپسند) می‌دارم (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «يُقَالُ» (مضارع مجهول): گفته شود (رد گزینه‌های «۲» و «۴»)

۸۴

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

«يُعْطِيهِ اللَّهُ» (فعل شرط): خداوند به او اعطا کند (رد گزینه‌های «۱» و «۲») / «نِعْمًا كَثِيرَةً»: نعمت‌های زیادی (رد سایر گزینه‌ها) / «فَعَلِيهِ أَنْ يَسَاعِدَ»: بر اوست که کمک کند، بر او واجب است که یاری رساند / «أَقْرَبَانَهُ الْفُقَرَاءَ»: نزدیکان نیازمندش، نزدیکان نیازمند خود (رد گزینه‌های «۲» و «۴»)

۸۵

ترجمه متن:

در زندگی حالاتی وجود دارد که تسلیم خواسته انسان نمی‌شوند، آن حالت‌ها گاهی اوقات شیرین و خوب هستند و گاهی وقت‌ها تلخ و بد. از این رو سختی‌ها وسیله‌ای برای آزمودن انسان است، وقتی که انسان بتواند در مقابل سختی‌ها پایداری کند بر قوی کردن اراده‌اش در دوران توانا خواهد شد لذا به همراه هر سختی‌ای، یک آسانی هم هست! و انسان باید از این که تسلیم شود و به آن اطمینان کند، بپرهیزد چون در این تسلیم شدن نابودی‌اش وجود دارد و بهترین مردم کسی است که در روز خوشی خود کاری کند که او را در روز فقر و تنگنا کمک کند چرا که روزگار دو دوره است: دوره‌ای به سود تو، و دوره‌ای به زیان تو.»
گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

ترجمه سؤال: برترین مردم کسی است که

ترجمه گزینه (۴): اوضاع و احوال جهان را ثابت نبیند از این رو فکر و اندیشه بنماید.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): بر سختی غلبه کند و پیروز شود.

گزینه (۲): به سرعت برای اراده انسان‌ها خضوع نکند.

گزینه (۳): در مقابل سختی‌ها پایداری کند.

ترجمه سؤال: در این دنیا فریب می‌خورد و از بین می‌رود کسی که
ترجمه گزینه‌ها:

گزینه (۱): در برخورد با سختی‌ها توانا باشد.

گزینه (۲): شیرینی دنیا را بخواهد و سختی آن را دشمن بدارد.

گزینه (۳): خیال کند که دنیا بر یک حالت باقی می‌ماند.

گزینه (۴): در راه زندگی و خوشبختی تلاش ننماید.

مفهوم متن «ناپایداری دنیا و تغییر همیشگی شرایط است» که چنین مفهومی در گزینه (۲) دیده می‌شود!

اشتباهات سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): مزید ثلاثی بزیاده حرفین (از باب مفاعله است و یک حرف زائد دارد، نه دو حرف!)

گزینه (۳): مجهول و لیس له فاعل (از معنای عبارت مشخص می‌شود که معلوم است. ضمناً ضمیر مفعولی «ه» هم نشان‌دهنده معلوم بودن آن است!)

گزینه (۴): من مصدر «تَسَاعَدُ» (از باب مفاعله است و مصدر آن «مُسَاعَدَةُ» می‌باشد!)

اشتباهات سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): «ح ک ی» (حروف اصلی آن «ح ک م» است.)

گزینه (۳): اسم فاعله «حاکم» (مصدر ثلاثی مزید است و اسم فاعل آن با «مُ» شروع می‌شود.)

گزینه (۴): من وزن «تَفَعَّلَ» (مصدر باب تفعیل است و از وزن «فَعَّلَ» صحیح است!) / «أَحْكَمَ» (اسم‌های تفضیل و اسم‌های مکان از فعل‌ها و مصدرهای مجرد ساخته می‌شوند.)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. برادران شما: إخوانکم (ردّ گزینه‌های ۱ و ۲) / عیب‌هایتان: عُیُوبُکُم (ردّ گزینه‌ی ۱) / هدیه کرد: أهدی (ردّ گزینه‌های ۱ و ۳)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم عبارت عربی گزینه «۳» این است که روزگار گاهی به سود ما و گاهی به ضرر ما است و هیچ ارتباطی به مفهوم شعر روبه‌روی آن ندارد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «تَظَاهَرُ» نادرست است، زیرا ماضی باب تفاعل بر وزن «تَفَاعَلَ» می‌آید (صحیح: تَظَاهَرُ). / «بِالْغَرَقِ» نادرست است (صحیح: بِالْغَرَقِ).

توجه: به حرکت‌های تمام حروف در باب‌های ثلاثی مزید دقت کنید.

اسم افعال ناقصه، مرفوع و خبرشان منصوب است. ضمناً «الخلصون» صفت «عباد» است و باید مرفوع باشد. هم‌چنین دقت کنید که چون «عباد» جمع است، صفتش نیز باید به صورت جمع بیاید.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۹۴

بررسی گزینه‌ها:

(۱) برای دیگری دوست بدار آن‌چه را که برای خودت دوست می‌داری. (مصرع فارسی هم به موضوعی مشابه عبارت عربی اشاره کرده است.)

(۲) ای انسان، چه چیزی تو را نسبت به پروردگار بزرگوارتر مغرور ساخته است؟! (شعر فارسی مفهومی مشابه آیه‌ی شریفه را بیان کرده است.)

(۳) با خودپسندی از مردم روبرونگردان. (آیه‌ی شریفه به تواضع دعوت کرده در صورتی که مَثَل فارسی مفهوم میانه‌روی را بیان کرده است.)

(۴) هرگاه نادانان ایشان را خطاب کنند، سخنی آرام می‌گویند. (شعر فارسی به مفهومی مشابه آیه‌ی شریفه اشاره کرده است.)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۹۵

در گزینه (۴)، «المصنع: کارخانه» بر وزن «مَفْعَل» و اسم مکان است ولی اسم تفضیل در این عبارت وجود ندارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): «مکتبة: کتابخانه» بر وزن «مَفْعَلَة» و اسم مکان است. «أكبر» نیز بر وزن «أفعل» و اسم تفضیل است.

گزینه (۲): «أكثر» بر وزن «أفعل» و اسم تفضیل است. هم‌چنین «مطاعم» بر وزن «مَفَاعِل» و جمع «مَطْعَم» اسم مکان است.

گزینه (۳): «متجر: مغازه، فروشگاه» بر وزن «مَفْعَل» و اسم مکان است. هم‌چنین «أفضل» نیز بر وزن «أفعل» و اسم تفضیل می‌باشد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۹۶

رد گزینه (۱): «السنة: زبان‌ها»، جمع «لسان»: نکره

رد گزینه (۲): «الوان: رنگ‌ها» جمع «لون»: نکره

گزینه (۴): «ارض» - «التقاط»: نکره [دقت کنید که در اسم‌های «إلتقاط - إلتئام - إلتفاف - ألسنة، إل یا أل» جزو خود این اسم‌هاست و معرفه به «ال» نیستند.]

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۹۷

نکته: «مَن» شرطیه بر فعل و جواب شرط مضارع تأییداتی می‌گذارد و معنای آن‌ها را به ترتیب به مضارع التزامی و مضارع اخباری تغییر می‌دهد.

در گزینه (۱): «مَن» از کلمات پرسشی و به معنای «چه کسی» می‌باشد.

در سایر گزینه‌ها «مَن» از ادوات شرط بوده و به ترتیب در گزینه‌های ۲، ۳ و ۴، «يحاول»، «جاء» و

«يتوكل» فعل شرط و «يصل»، «فله عشر...» و «فهو حسب» جواب شرط می‌باشند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۹۸

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دَقْتُ کنید: «عُبدَ عبادت کن» فعل امر است و اسم تفضیل نیست!

(۲) «الأفاضل» جمع «الأفضل» است و اسم تفضیل، اما اسم مکان ندارد.

(۳) «أثقل» اسم تفضیل است ولی «الميزان» اسم مکان نیست!

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اسم‌های تفضیل را در گزینه‌ها باید پیدا و نقش و «اعراب» آن را مشخص کنیم:

بررسی گزینه‌ها:

(۱) «أغلب» مجرور به حرف جرّ است.

دَقَّتْ کنید: «الخیر» و «شرّاً» اسم تفضیل نیست! / (۲) «أفضل» مفعول به و منصوب است.

(۳) «أنکر» اسم حرف مشبّهة بالفعل است و منصوب. / (۴) «أقدم» خبر «كانت» است و منصوب.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «أنکر: زشت‌ترین، ناپسندترین» متضادّش «أعلى: بالاترین» نیست. سایر گزینه‌ها درست هستند: ساء (بد شد) $\neq$ حَسُنَ (خوب شد)، غالیة (گران) $\neq$ رَحِیْصَة (ارزان)، مُهاناً (خوار) $\neq$ مُکْرَماً (گرامی).

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هلاکوخان در زمان فرمانروایی برادرش منگوقاآن به ایران لشکرکشی کرد و پس از تسخیر قلعه‌های اسماعیلیان، با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه‌ی عباسی به خلافت عباسیان پایان داد. مغولان پس از فتح بغداد به شام یورش برند، اما در عین جالوت از سپاه مملوکان مصر شکست خوردند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

هدف اساسی فاطمیان از ایجاد مراکز علمی و آموزشی بزرگ، تربیت عالمان و داعیان مسلط به تعالیم مذهب اسماعیلی و دیگر معارف بود. اغلب دانش‌آموختگان این مراکز، دانشمندان و عالمان برجسته‌ای بودند که کتاب‌ها و رساله‌های زیادی در فلسفه، کلام، فقه و دیگر علوم تألیف کردند و دعوت اسماعیلی را در درون قلمرو فاطمیان و خارج از آن تا هندوستان و ماوراءالنهر گسترش دادند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در نیمه‌ی دوم قرون وسطا به ویژه بعد از جنگ‌های صلیبی، به سبب رونق شهرهای اروپایی و افزایش ثروت و رشد جمعیت شهری، نیاز به علم و آموزش بیشتر شد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در دوره‌ی ایلخانان به ویژه به دنبال کوشش‌های علمی و فرهنگی خواجه نصیرالدین توسی، تشیع در ایران گسترش یافت. او بسیاری از دانشمندان متواری در برابر هجوم مغولان را به ایران برگرداند و با تجمع ایشان در مرکز علمی رصدخانه‌ی مراغه، زمینه‌ی فعالیت‌های علمی آن‌ها را هموار کرد. توجه: خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی در زمان غازان، تلاش‌های زیادی برای انجام اصلاحات در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و حقوقی انجام داد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از آنجا که در زمان تأسیس حکومت صفوی، تعداد عالمان و مراکز علمی شیعی در ایران کم بود، شاهان صفوی، به‌منظور ترویج معارف شیعه و رفع نیازهای مذهبی و حقوقی جامعه، عده‌ای از علمای شیعه‌ی جبل عامل لبنان، عراق و بحرین را به ایران دعوت کردند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: به قیام زیدبن علی اشاره می‌کند.

گزینه‌ی «۲»: به قیام عبدالله بن معاویه اشاره می‌کند.

گزینه‌ی «۴»: به قیام عباسیان اشاره می‌کند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. رودکی، پدر شعر فارسی، در زمان سامانیان می‌زیست و مورد حمایت دربار سامانی بود.

۱۰۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. رفتار غیراسلامی برخی از حاکمان اموی، محدودیت‌ها و موانعی را بر سر راه فروش به اسلام ایجاد کرد. قرار دادن مسلمانان غیرعرب در ردیف موالی و محروم کردن آنان از پاره‌ای حقوق اجتماعی و نیز گرفتن جزیه از نومسلمانان، از جمله این رفتارهای ناصواب بود.

۱۰۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در زمان آلبارسلان، جانشین طغرل، سلجوقیان در نبردی بزرگ که در ملازگرد رخ داد، سپاهیان امپراتوری روم شرقی را شکست دادند، امپراتور را اسیر کردند و آسیای صغیر را به متصرفات خود افزودند. در آن زمان، قلمرو سلجوقیان از رود سیحون در شرق تا دریای مدیترانه گسترش یافت.

۱۱۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دعوت عباسی به دنبال پیوستن ابومسلم خراسانی به جنبش و استقرار او در خراسان، وارد مرحله‌ی سرنوشت‌سازی شد.

۱۱۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سلاطین غزنوی به خوبی دریافته بودند که برای اداره‌ی قلمرو رو به توسعه‌ی خود به تشکیلات دیوانی دیوان‌سالاران ایرانی نیاز دارند. از همین رو بسیاری از دیوان‌سالاران حکومت سامانی و حتی برخی از دیوان‌سالاران حکومت آل‌بویه را به خدمت گرفتند.

۱۱۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در تک‌نگاری مؤلفان عموماً به اشاره‌ی فرمانروا، تاریخ زندگی او را به صورت متمرکز و ویژه، مورد توصیف و مورد ثبت و ضبط قرار می‌دهند.

۱۱۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مسعودی برای بررسی درستی و یا نادرستی برخی اخبار و گزارش‌های تاریخی به مسافرت می‌رفت و از نزدیک مکان رویدادها را مورد مطالعه قرار می‌داد.

۱۱۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. شکل صورت سؤال یک طاق دریایی ناشی از حفر مواد در ساحل می‌باشد. در نتیجه‌ی فرسایش سواحل، اشکال مختلفی از ناهمواری‌ها چون ستون‌های سنگی دریایی، غارها و طاق‌های دریایی به وجود می‌آیند که به آن‌ها اشکال ناهمواری ناشی از حفر مواد (کاوشی) می‌گویند. از سوی دیگر، آب‌سنگ‌ها و جزایر مرجانی، باتلاق‌ها و زبانه یا دماغه‌ی ماسه‌ای، از جمله اشکال ناهمواری ناشی از رسوب‌گذاری مواد (تراکمی) محسوب می‌شود.

۱۱۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فلات‌ها، سرزمین‌هایی مرتفع و نسبتاً همواری هستند که در کوهستان‌ها محصورند اما دشت‌ها سرزمین‌هایی پست و نسبتاً هموارند که در این گزینه جابه‌جا ذکر شده است.

۱۱۶ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. شمال ایتالیا از نواحی صنعتی مهم در اروپا است.

۱۱۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مزارع پلانتیشن در کشورهای مجاور استوا در قاره‌های آسیا، آفریقا و آمریکای جنوبی قرار دارند.

۱۱۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تپه‌ها از کوه‌ها کم‌ارتفاع‌تر و از نواحی پیرامون خود بلندترند. دشت‌ها سرزمین‌های پست و نسبتاً همواری هستند. بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: فلات‌ها و کوه‌ها هر دو مرتفع‌اند. اما فلات‌ها در کوهستان‌ها محصور هستند.

گزینه‌ی «۲»: چهار ناهمواری اصلی و عمده‌ی سطح زمین، فلات‌ها، کوه‌ها، تپه‌ها و دشت‌ها هستند.

گزینه‌ی «۴»: راکی و آندها مثالی از کوه‌ها و رشته‌کوه‌ها می‌باشند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۱۹

حمله‌ی نظامی آمریکا به افغانستان و عراق — نظریه‌ی راتزل
منطقه‌ی خشکی اوراسیا — نظریه‌ی مکیندر
قدرت دریایی انگلستان — نظریه‌ی ماهان

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تشریح گزینه‌های نادرست: ۱۲۰

الف) حدود ۹۰ درصد تجارت جهانی از نظر وزن کالاهایی که جابه‌جا می‌شوند، از طریق حمل و نقل دریایی و توسط کشتی‌ها صورت می‌گیرد.

د) شعبه اصلی شرکت‌های چند ملیتی در کشورهای پیشرفته صنعتی (مادر) است و نه در کشور میزبان.
ه) کشورهایی مانند افغانستان که محصور در خشکی هستند نیز از حمل و نقل دریایی به طور غیرمستقیم بهره می‌برند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تشریح گزینه‌های غلط: ۱۲۱

گزینه ۱: این شرکت‌ها گاه انحصار تولید یک کالا را در دست می‌گیرند و به منافع کشورهای میزبان چندان توجهی ندارند.
گزینه ۲: دلیل سرمایه‌گذاری شرکت‌های چند ملیتی در کشورهای کمتر توسعه‌یافته صنعتی عدم وجود نظام مالیاتی و بیمه کارگران و قوانین و مقررات زیست‌محیطی جدی و سخت در این کشورها است.
گزینه ۴: کشورهای مرکز، پیرامون را استثمار می‌کنند و بر آن سیطره اقتصادی دارند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱۲۲

کشورهای پیرامون عمدتاً تولیدکننده و صادرکننده‌ی مواد اولیه و خام‌اند، مثل مراکش، بنگلادش، نامیبیا و پرو.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۱۲۳

استخراج معادن — نوع اول
صید ماهی — نوع اول حمل و نقل — نوع سوم

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. همان‌طور که در شکل مشاهده می‌شود هر مکان در روی زمین ویژگی‌هایی دارد و میان اجزا و ۱۲۴

پدیده‌های هر مکان، نوعی پیوستگی و هماهنگی وجود دارد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «زاویه‌ی تابش خورشید و میزان پراکندگی آن بر روی زمین یک‌نواخت نیست.» ۱۲۵

مایل بودن محور زمین موجب می‌شود که اشعه‌ی خورشید به مناطق استوایی، عمود و نزدیک به عمود بتابد و زاویه تابش به سمت قطب مایل و مایل‌تر شود. بنابراین، مقدار مقدار انرژی خورشیدی که هر سانتی‌متر مربع از زمین در مناطق استوایی دریافت می‌کند، بسیار بیش‌تر از مقداری است که مناطق قطبی جذب می‌کنند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در قدم نخست باید نوع استدلال موجود در صورت سؤال را تشخیص دهیم و سپس به بررسی گزینه‌ها بپردازیم. بررسی استدلال صورت سؤال:

در این استدلال، با مسئله‌ی علت «سرفه کردن» مواجه هستیم. هم‌چنین حالت گوناگونی که می‌توانند علت سرفه باشند، بررسی و با توجه به وضعیت، تبیین‌های غیرمحمول که آسم و ذات‌الریه بودند رد شده و بهترین تبیین که ابتلا به آنفلونزا است باقی مانده است. این اوصاف، از اوصاف استنتاج بهترین تبیین که نوعی از استدلال‌های استقرایی است، می‌باشد. تشریح گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: در استنتاج بهترین تبیین، نتیجه بر مبنای احتمال است نه مشاهده‌ی آماری، نتیجه‌گیری براساس مآمار و داده‌ها و مشاهده‌های آماری مختص استقرای تعمیمی است.

گزینه‌ی «۲»: همان‌طور که گفته شد، این استدلال نوعی از استدلال‌های استقرایی است که در آن‌ها نتیجه نه یقینی، بلکه نسبی است و با مقداری عدم قطعیت همراه است. پس این ادعا صحیح می‌باشد.

گزینه‌ی «۳»: در صفحه‌ی ۴۹ کتاب درسی ذکر شده است که «استنتاج بهترین تبیین در زندگی روزمره بسیار کاربرد دارد». پس این ادعا نیز صحیح است.

گزینه‌ی «۴»: در استنتاج بهترین تبیین، تبیین‌های مختلف درباره‌ی موضوع، مسئله یا امری خاص بررسی شده و تبیین‌های با احتمال کمتر رد شده و در نهایت آن تبیینی که از سایرین محتمل‌تر است، به عنوان بهترین تبیین باقی می‌ماند و تأیید می‌شود. پس این ادعا نیز صحیح است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

(۱) موضوع «تک‌تیراندازان ارتش ایران» است و کلی است، پس قضیه محصوره است.

(۲) موضوع «لفظ فلسفه» است و جزئی است، پس قضیه شخصیه است.

(۳) موضوع «اسم خاص علی و مبینا» است و جزئی است، پس قضیه شخصیه است.

(۴) موضوع «اسم خاص امیر زراندوز» است و جزئی است، پس قضیه شخصیه است.

توجه: وجود قید «امروز» در گزینه‌ی (۱) نباید باعث شود آن را به عنوان موضوع قضیه در نظر بگیرید، بلکه این کلمه تنها نقش قید دارد و زمان تحقق محمول را نشان می‌دهد.

نکته: در تشخیص قضیه‌ی محصوره و شخصیه، باید عبارت‌ها به شکل منطقی بازنویسی شوند، مثلاً در گزینه‌ی (۴)، ابتدا محمول و سپس موضوع آمده که باید به آن توجه شود.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در قضایای محصوره، دایره‌ی مصادیق موضوع را سور قضیه تعیین می‌کند، نه مفهوم موضوع. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) محمول قضیه‌ی شخصیه می‌تواند کلی (محمد پزشک است) و یا جزئی (این شهر سنج است) باشد.

(۲) موضوع قضایای محصوره، کلی و موضوع قضایای شخصیه، جزئی است، پس موضوع می‌تواند مصادیق زیادی داشته باشد.

(۳) مفهوم کلی و قضیه‌ی کلیه دو مفهوم متباین هستند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تعریف فلز در این گزینه مانع است، اما جامع نیست؛ چون فلزی مانند جیوه که چکش‌خوار نیست را شامل نمی‌شود. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: تعریف پستاندار جامع است؛ چون همه‌ی پستاندارها این ویژگی را دارند، اما مانع نیست؛ چون شامل سایر حیوانات مثل پرندگان و خزندگان هم می‌شود.

گزینه‌ی ۳: تعریف فعل جامع است؛ چون همه‌ی فعل‌ها این ویژگی را دارند، اما مانع نیست چون شامل مصدر هم می‌شود.

گزینه‌ی ۴: تعریف لوزی جامع است؛ چون همه‌ی لوزی‌ها این ویژگی را دارند، اما مانع نیست چون شامل اشکالی مانند مستطیل و مربع هم می‌شود.

۱۳۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معلومات زیاد و رعایت نکردن وضعیت مخاطب، ممکن است ما را به دام ایراد واضح نبودن تعریف اندازد. استفاده از الفاظ مبهم و ناآشنا برای مخاطب باعث ایجاد این ایراد در تعریف می‌شود. (نه عدم استفاده)

۱۳۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفاهیمی مانند دایره‌ی مربع یا شریک خداوند که عقلاً و ذاتاً امکان وجود در جهان خارج را ندارد، مفاهیمی کلی به حساب می‌آیند؛ زیرا می‌توان در جهان ذهن برای آن‌ها مصادیق متعددی فرض کرد. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: کلماتی که با صفات اشاره‌ی این، همین، آن یا همان همراه شده‌اند، جزئی هستند.
گزینه‌ی ۳: القاب و عناوین تاریخی (مانند: رهبر کبیر انقلاب یا ضامن آهو) مفاهیم کلی هستند؛ اما اگر در موردی به اسم خاص تبدیل شده باشند جزئی محسوب می‌شوند.
گزینه‌ی ۴: یک مجموعه‌ی مشخص جزئی است، مثلاً «این کتاب‌ها» بنابراین آمدن ادات جمع «ها» آن را کلی نمی‌کند.

۱۳۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفاهیم «پدر من، رهبر کبیر انقلاب و ضامن آهو» کلی و مفاهیم «این کتاب علی، دریاچه‌ی ارومیه و میدان آزادی»، جزئی هستند.

۱۳۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تمامی شرایط انتاج در گزینه‌ی (۱) رعایت شده است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) شرط اول رعایت نشده است.

(۳) شرط سوم رعایت نشده است.

(۴) سور جزئی دارد و اگر چنین بود، نتیجه نیز باید جزئی می‌شد.

۱۳۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در حقیقت شکل استانداردشده‌ی قیاس مذکور به صورت زیر است:
«هر مصادره به مطلوبی باطل است، شکل اول قیاس مصادره به مطلوب است، پس شکل اول قیاس باطل است، این استدلال از حیث واقعیت در مقدمه‌ی دوم خود خطا دارد.»

۱۳۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در عباراتی که فرد قبل از استفاده از عوامل روانی (نظیر جمله‌ی آخر متن) از استدلال و برهان برای اثبات مدعای خود استفاده کند نمی‌توان گفت که مغالطه‌ای بر اثر آن عامل روانی صورت گرفته است. چنین عبارتی مغالطه ندارد.

۱۳۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سهروردی از فلاسفه‌ی بزرگ دوره‌ی اسلامی معتقد است در دوره‌ی کیانیان انسان‌های وارسته‌ای بوده‌اند که هم به حکمت و فلسفه می‌اندیشیدند و هم دارای سکوت معنوی (عرفان) بوده‌اند. این حکیمان اندکی پیش از فلاسفه‌ی دوره‌ی یونان باستان و برخی نیز همزمان و پس از آنان می‌زیسته‌اند.
بی‌تردید هر جا که تمدنی شکل گرفته کسانی هم بوده‌اند که درباره‌ی اساسی‌ترین مسئله‌های هستی و زندگی بشر می‌اندیشیده و سخن می‌گفته‌اند، گرچه آثار مکتوبی از آنها به دست ما نرسیده باشد. (رد گزینه‌ی ۱)
از نظر مورخان فلسفه، تالس نخستین اندیشمند یونانی است که اندیشه‌ی فلسفی مشخصی داشته است. (رد گزینه‌ی ۲)
برا حکمت و فلسفه نمی‌توان از نظر زمانی و مکانی آغازی را تعیین کرد. (رد گزینه‌ی ۴)

۱۳۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مؤلف در کتاب درسی بیان کرده است که: «یکی از ویژگی‌های انسان، توانایی شناختن است. ما اشیا و پدیده‌های پیرامون خود را شناسایی می‌کنیم و از طریق این شناخت با آن‌ها ارتباط برقرار کرده و از آن‌ها استفاده می‌نماییم.» و بنابراین می‌توان گفت که ارتباط با غیر از نشانه‌ها و لوازم شناخت محسوب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۲»: وقوع خطا در شناخت نه تنها به معنی تزلزل امکان شناخت نیست بلکه امکان آن را نشان می‌دهد. چون زمانی ما می‌توانیم به این درک برسیم که در شناخت ما خطا رخ داده است که از پیش بپذیریم که شناخت امکان‌پذیر است.

گزینه‌ی «۳»: جای مفاد مطرح شده در این گزینه برعکس بیان شده است. امکان استفاده از اشیا نشانه‌ی حصول شناخت است، نه برعکس.

گزینه‌ی «۴»: ساخت انسان محدود است و نمی‌توان گفت که به نوعی عدم تناهی (بی‌نهایت بودن) در آن وجود دارد و در نتیجه میان امکان شناخت و نامحدود بودن آن هیچ ملازمه‌ای برقرار نیست.

۱۳۸ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از دانش‌های عقلی محض می‌توان به فلسفه و ریاضیات اشاره کرد. این دانش‌ها صرفاً با تفکر و چینش عقلی به دست می‌آیند و از حواس و یافته‌های تجربی استفاده نمی‌کنند.

۱۳۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ارسطو معتقد است فیثاغورس و پیروانش باعث پیشرفت ریاضیات شدند.

۱۴۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سهروردی معتقد است، فلاسفه دوره کیانیان اندکی پیش از فیلسوفان دوره یونان باستان و برخی هم‌زمان و پس از آنان می‌زیسته‌اند.

۱۴۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تفکر درباره هر موضوع بنیادی قطعاً تفکر فلسفی به حساب می‌آید.

۱۴۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

انسان موجودی دوبعدی است: روح انسان از مشرق عالم، اما جسم و بدن او به مغرب و تاریکی تعلق دارد.

۱۴۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: جامعه آتن متأثر از اندیشه‌های سوفسطائیان بود.

گزینه‌ی ۲: معتقد بودند جهان را نمی‌توان شناخت

گزینه‌ی ۳: آن‌ها به واقعیت شک داشتند بلکه کاملاً اصل حقیقت و واقعیت را انکار کردند.

۱۴۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. سقراط روش بحث ثابتی داشت. او مفاهیمی که اهمیت حیاتی در زندگی داشتند را انتخاب می‌کرد و درباره‌اش پرسش می‌کرد. به‌طوری‌که مخاطب و پاسخ‌دهنده را به حقیقت می‌رساند و آنچه را که حق بود، از زبان پاسخ‌دهنده به دست می‌آورد.

۱۴۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. از نظر پوزیتویست‌ها آن‌چه از طریق حس به دست می‌آید علم و معرفت به شمار می‌رود پس اگر علم تجربی آن‌چه را که هست به طور واقعی نشان ندهد این نظر نقض شده است.

میلیون نفر ۸۰ = جمعیت فعال

میلیون نفر ۶۲ = جمعیت شاغل

میلیون نفر ۱۸ = ۶۲ - ۸۰ = جمعیت بیکار

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار ساله و بیش تر ۱۵}}{\text{جمعیت فعال ساله و بیش تر ۱۵}} \times ۱۰۰ = ۱۰ \Rightarrow \text{نرخ بیکاری} = \frac{۱۸ - x}{۸۰} \times ۱۰۰ = ۱۰$$

$$\Rightarrow ۹۰ - ۵x = ۴۰ \Rightarrow ۵۰ = ۵x \Rightarrow ۱۰ = x$$

۱۰ میلیون نفر باید شاغل شوند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها: ۱۴۷

گزینه ۲: نادرست است؛ در بازار عوامل تولید داریم:

- تبادل عوامل تولید (زمین، نیروی کار، سرمایه و کارآفرینی) در بازار عوامل تولید را نشان می‌دهد.

- در بازار عوامل تولید، خانوارها فروشنده و بنگاه‌ها خریدار هستند.

- پولی که بنگاه‌ها بابت خرید عوامل تولید می‌پردازند، با عبور از بازار عوامل تولید، به عنوان درآمد خانوارها دریافت می‌شود. درآمد خانوارها در بازار عوامل تولید: پرداخت‌هایی که بابت خرید منابع تولید به خانوارها پرداخت می‌شود.

گزینه ۳: نادرست است؛ بازار معنای خاصی در اقتصاد دارد. بازار به مجموعه خریداران و فروشندگان چیزی در هر جای ممکن اطلاق می‌شود.

گزینه ۴: نادرست است؛ مبادلات در بازار ممکن است حضوری و حقیقی نباشد و به صورت مجازی در اینترنت صورت گیرد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی عبارت‌های نادرست: ۱۴۸

(ب) اگر درآمدهای دولت بیشتر از مخارج او باشد، مازاد بودجه دارد.

(ج) رابطه‌ی قیمت و مصرف (تقاضا) معکوس است یعنی با افزایش قیمت، مصرف کمتر و با کاهش قیمت، مصرف هم بیشتر می‌شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سه گروه از فعالیت‌ها در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی‌شوند: ۱۴۹

کار بدون دستمزد (عبارت الف)، فروش کالاهای دست دوم (عبارت ج) و تولیدات غیرقانونی.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۵۰

الف) شهرداری به مردم خدمات ارائه می‌دهد (نه کالا) اما هزینه‌ی این خدمات را به طور مستقیم از مردم دریافت نمی‌کند. به همین منظور با دریافت عوارض، هزینه‌ی این خدمات را به طور غیرمستقیم می‌گیرد.

(ب) با عدم تمرکز بر روی مزیت‌های مطلق و نسبی، کیفیت محصولات کاهش می‌یابد و در نتیجه رفاه مردم هم کمتر می‌شود.

(ج) دولت‌ها با حمایت از شرکت‌های تولیدی (مثل پرداخت تسهیلات) و از طریق مبارزه با فساد (مثل مبارزه با رانت) با فقر و بیکاری مبارزه می‌کنند.

(د) با توجه به مشکلات متعدد تهاتر، انسان‌ها تصمیم گرفتند که از کالا به عنوان پول استفاده کنند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۱۵۱

الف) برای محاسبه‌ی این قسمت ابتدا تمام اقلام تولیدی را جمع کرده و پس از آن استهلاك را كسر می‌كنیم:

$$\text{تولید ناخالص} = \left(\frac{12,000,000,000}{100} \times 150,000 \right) + \left(\frac{1,150,000,000}{100} \times 460,000 \right)$$

$$+ \left(\frac{1,500,000,000}{100} \times 450,000 \right) + 590,000,000 = 15,240,000,000$$

استهلاك - تولید ناخالص = تولید خالص

$$= 15,240,000,000 - \left(\frac{1}{3} \times 12,000,000,000 \right) = 11,240,000,000$$

ب) با توجه به این‌که در قسمت قبل تولید ناخالص را حساب کردیم این‌جا تنها بر جمعیت تقسیم می‌کنیم تا سرانه را به دست بیاوریم:

$$\text{تولید سرانه‌ی ناخالص} = \frac{\text{تولید ناخالص}}{\text{جمعیت}} = \frac{15,240,000,000}{180,000,000} = 84/66$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱۵۲

الف) پول دریافتی خانوارها، روش درآمدی و پولی که به بنگاه‌ها می‌پردازند، روش هزینه‌ای محاسبه‌ی تولید کل را تشکیل می‌دهد.

ب) جایگزین شدن دلار آمریکا با دلار برابری قدرت خرید به علت سیاست‌های برخی کشورها در قبال دلار یا نوسانات و تغییر روزانه‌ی نرخ آن است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. برای پاسخ به این سؤال ابتدا باید تولید افرادی که اهل آن کشور هستند و مقیم آن‌جا را حساب کنیم و ۱۵۳

بعد به سراغ تولید خارجی‌ان مقیم کشور برویم:

تولید افراد مقیم کشور با ملیت همان کشور = تولید ناخالص ملی

+ تولید افراد آن کشور که در خارج اقامت دارند +

$$695 = x + 169$$

$$x = 695 - 169 = 526$$

حال از فرمول تولید ناخالص داخلی برای محاسبه‌ی تولید خارجی‌ان مقیم کشور بهره می‌بریم:

تولید خارجی‌ان مقیم کشور + تولید افراد مقیم کشور با ملیت همان کشور = تولید ناخالص داخلی

$$724 = 526 + x$$

$$x = 724 - 526 = 198$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱۵۴

الف) در قیمت‌های بیشتر از قیمت تعادلی، درآمد برابر است با:

$$\text{درآمد} = \text{قیمت} \times \text{مقدار تقاضا} = 350 \times 18,500 = 6,475,000$$

ب و ج) در قیمت‌های بالای قیمت تعادلی یعنی قسمت a مازاد عرضه یا کمبود تقاضا وجود دارد. در این شرایط برای رسیدن به

تعادل (M) قیمت کاهش پیدا کرده و با کاهش قیمت، عرضه کم‌تر شده و تقاضا بیشتر می‌شود و در نقطه‌ی M به هم می‌رسند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۵۵

الف) برای محاسبه‌ی استهلاک سالیانه از فرمول زیر بهره می‌بریم:

$$\text{استهلاک سالیانه} = \frac{29}{16} \approx 1/81 = 0$$

ب) برای محاسبه‌ی این قسمت ابتدا میزان افزایش قیمت استهلاک سالیانه را حساب می‌کنیم و سپس آن را در ۳ سال ضرب می‌کنیم و به مجموع استهلاک ۳ سال اضافه می‌کنیم:

$$(1/81 \times 15\%) \times 3 \approx 0/81 \Rightarrow (1/81 \times 3) + 0/81 = 6/24$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. برای پاسخ به این سؤال ابتدا درآمد و سپس هزینه‌ها را محاسبه می‌کنیم: ۱۵۶

$$\text{درآمد} = 15,000 \times 195,000 = 2,925,000,000$$

$$\text{حقوق سالیانه‌ی کارگران} = 2,800,000 \times 30 \times 12 = 1,008,000,000$$

$$\text{اجاره‌ی سالیانه} = 16,000,000 \times 12 = 192,000,000$$

$$\text{هزینه‌ی آب و برق سالیانه} = 8,500,000 \times 12 = 102,000,000$$

$$\text{مجموع هزینه‌ها} = 1,008,000,000 + 192,000,000 + 102,000,000$$

$$= 1,302,000,000 + 150,000,000 = 1,452,000,000$$

حال با توجه به فرمول، سود یا زیان را به دست می‌آوریم:

$$\text{هزینه‌ها} - \text{درآمد} = \text{سود/زیان}$$

$$= 2,925,000,000 - 1,452,000,000 = 1,473,000,000$$

با توجه به این که رقم پایانی مثبت است، ما سود کرده‌ایم.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۵۷

الف) به دلیل افزایش قیمت کالاها و خدمات، معمولاً درآمد افراد جامعه متناسب با تورم افزایش نمی‌یابد، در نتیجه، کالاها گران شده یا مردم نمی‌توانند کالاهای مورد نیازشان را تهیه کنند و رفاه کاهش می‌یابد.

ب) خط فقر، سطح حداقل معیشت (یا درآمدی) است که افراد بتوانند نیازهای اولیه‌شان را برطرف کنند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی عبارتهای نادرست: ۱۵۸

ب) هر چه توزیع درآمد در کشوری نسبت به کشور دیگر ناعادلانه‌تر باشد، نرخ فقر در آن کشور بیشتر است.

د) دولت‌ها برای پیشگیری اقدام به آموزش ضمن خدمت، اعطای یارانه‌های تولید و مهارت‌افزایی حین کار می‌کنند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱۵۹

الف) قیمت از ۱۲۵ به ۱۱۸ کاهش پیدا کرده و جامعه در وضعیت رکود قرار دارد. در این شرایط باید سیاست‌های انبساطی (مالی یا پولی) به کار گرفت مثل خرید اوراق مشارکت از مردم یا کاهش نرخ مالیات.

ب) بیکاری اصطلاحی زمانی رخ می‌دهد که فردی در حال جابجایی بین دو شغل است. اگر فردی خودخواسته بیکار بماند، در واقع بیکاری وی از نوع داوطلبانه است.

ج) سیاست‌های تثبیت اقتصادی (پولی و مالی) برای کنترل نوسان‌های اقتصادی به کار می‌روند و همین‌طور کنترل تقاضای کل در کوتاه‌مدت.

د) اصلاح ساختار توزیع درآمد و عادلانه‌تر کردن آن و مقابله با فقر، مستلزم توانمندسازی افراد به ویژه مولد کردن آن‌هاست.

- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. خرید باید آگاهانه و هوشمندانه باشد. (ولی همه خریدهای ما این گونه نیست. خریدهای ما گاهی از روی هوس، بدون فکر و از روی احساسات آنی است.)
- برای خرید هوشمندانه باید به این نکات توجه داشته باشید:
- شما اکنون به عنوان عضوی از یک خانواده و عضو یک جامعه در حال خرید کردن هستید.
 - اگر به فکر رونق و پیشرفت اقتصادی خود هستید، این پیشرفت اقتصادی در گرو پیشرفت خانواده و جامعه شماست.
 - برای خرید هوشمندانه مراقب باشید که نقش اجتماعی خود را در میدان اقتصاد فراموش نکنید.

